

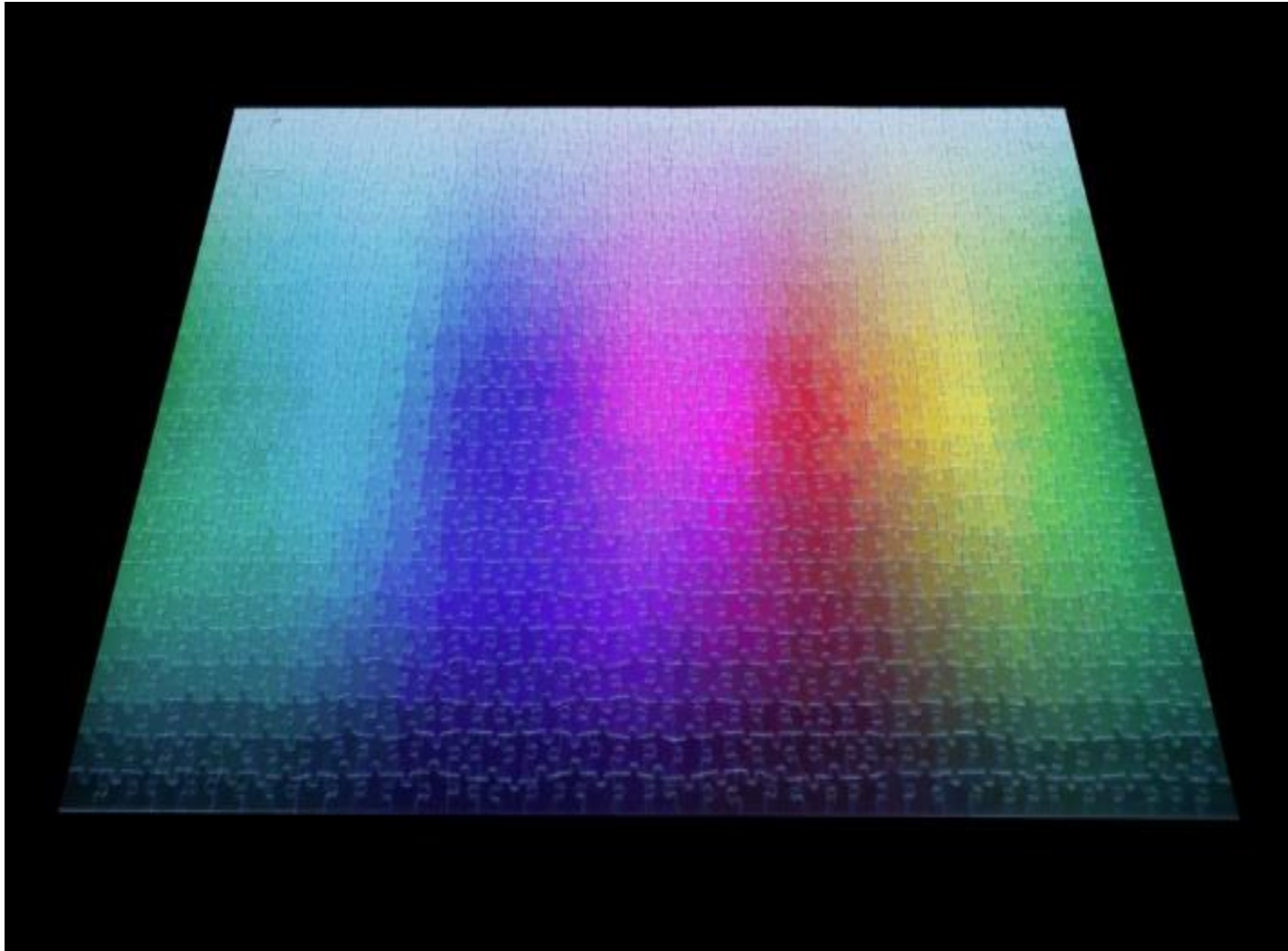
Romatoid Artrit Ayırıcı Tanı

Dr. Firdevs ULUTAŐ
Romatoloji Bilim Dalı&Pamukkale Üniversitesi
18/12/2021

Sunum Akışı

- 1. Romatolojide ne nedir? Hastalara yaklaşımda algoritma var mıdır ?**
- 2. Romatolojik sorgu öncesinde hızlıca düşünmemiz gereken genel ayırıcı tanılar nelerdir ?**
- 3. İndeks vakaya benzeyen romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...**
- 4. Bu vaka ile ilişkili geri planda düşüneceğimiz romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...**

Romatoloji = Puzzle

Sunum Akışı

1. Romatolojide ne nedir? Hastalara yaklaşımda algoritma var mıdır ?
2. Romatolojik sorgu öncesinde hızlıca düşünmemiz gereken genel ayırıcı tanılar nelerdir ?
3. İndeks vakaya benzeyen romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...
4. Bu vaka ile ilişkili geri planda düşüneceğimiz romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...

Romatoid artrit ve Baę Doku Hastalıkları

Dięerleri

- **Behęet, Sarkoidoz**
- **Kristal artropatiler (Gut, CPPD, BCP)**
- **FMF ve otoinflamatuvar grup (RP, VEXAS...)**
- **Dejeneratif (Osteoartrit)**

Psoriatik Artrit

Farklılaşmamış SpA

Akut Anterior Üveit

Aktif Artrit

% 100 tanısal belirteç yok...

Ayrıntılı anamnez ve kapsamlı sistemik muayene şart...

Romatolojide tanı kriterleri değil, **klasifikasyon kriterleri (+)**...

Hasta daha çok neye benziyor?

Sunum Akışı

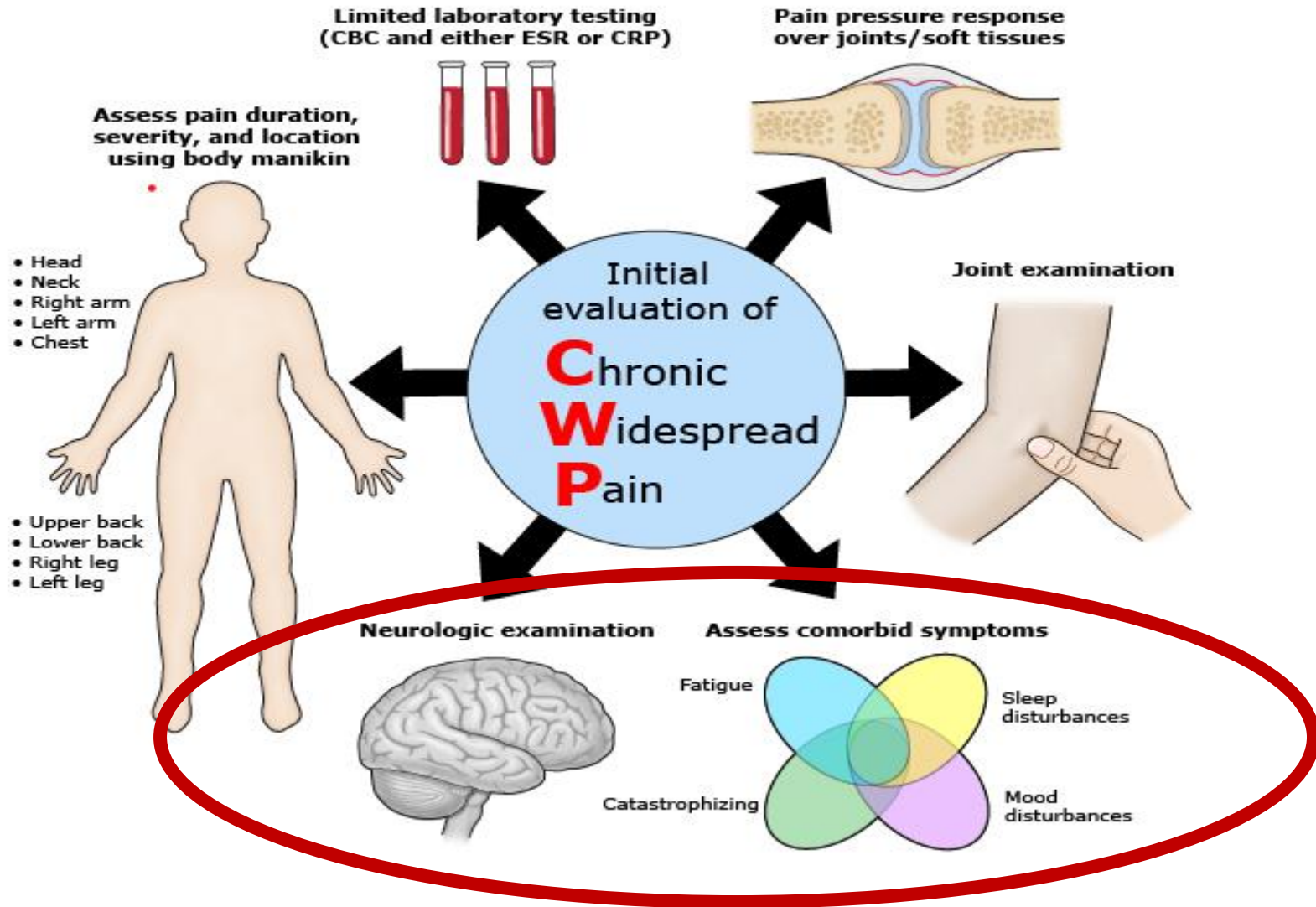
1. Romatolojide ne nedir? Hastalara yaklaşımda algoritma var mıdır ?

2. Romatolojik sorgu öncesinde hızlıca düşünmemiz gereken genel ayırıcı tanılar nelerdir ?

3. İndeks vakaya benzeyen romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...

4. Bu vaka ile ilişkili geri planda düşüneceğimiz romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...

1. Yaygın ağrı ile başvuran hasta...

Fibromyalji

Etyolojisi ve patofizyolojisi belirsiz, **kronik yaygın ağrı** sendromunun en sık nedenidir (OA sonrasında ikinci en sık romatolojik hastalık)

20-55 yaş aralığında % 2-3 sıklıkta görülmekte, yaşla sıklığı artmaktadır ¹

K/E: 6-9 ²

Labaratuar ve görüntüleme N, hassas noktalar var;
migren, irritabl bağırsak sendromu olan, yorgunluk , hafıza problemleri, uyku bozuklukları tarifleyenlerde akla gelmelidir (>3 ay, multipl somatik yakınmalarda)

Sistemik otoimmün hastalıklara, normal popülasyona göre daha sık eşlik ettiği bilimektedir, romatoid artrit hastalarında % 20-30 görülebilmektedir ³

1: The Prevalence and Characteristics of Fibromyalgia in the 2012 National Health Interview Survey AUWalitt B. S One. 2015;10(9):e0138024.

2: The prevalence of fibromyalgia in the general population: a comparison of the American College of Rheumatology 1990, 2010, and modified 2010 classification criteria AUJones GT. Arthritis Rheumatol. 2015 Feb;67(2):568-75.

3: Frequency of concomitant fibromyalgia in rheumatic diseases: Monocentric study of 691 patients AUFan A. Semin Arthritis Rheum. 2017;47(1):129.

2. Akut artrit, ateş, genel durumu bozuk...

➤ **Septik artrit, bakteriyel endokardit...**

➤ **Viral enfeksiyonlar**

EBV, parvovirüs, HBV, HCV, HIV, alfavirüs, rubella...

➤ **Bakteriyel enfeksiyonlar**

Lyme, brucella, tuberküloz , gonokok...

3. Kilo kaybı, aile öyküsü, atipik prezentasyon, AFR yüksek, red flags...

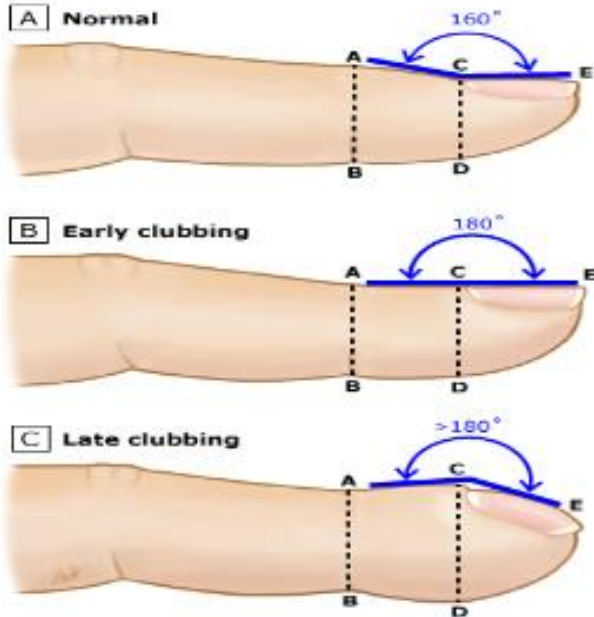
- **Paraneoplastik sendromlar**
  - **Hipertrofik osteoartropati**
  - **RS3PE**
- **PMR ve Myozitler**

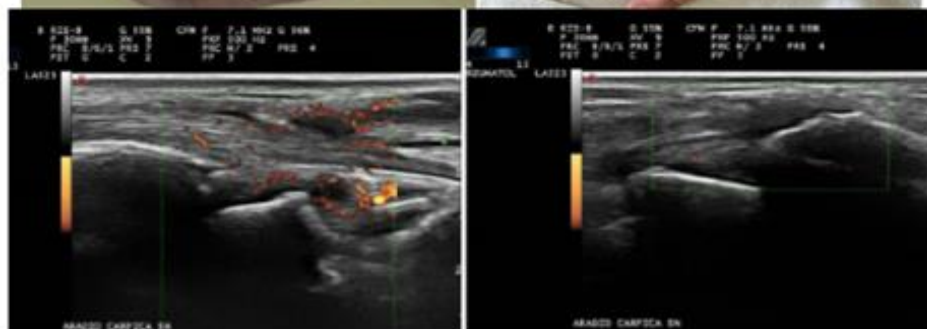
Hipertrofik Osteoartropati

Extremitelerin distalinde **cilt ve osseöz dokunun anormal büyümesiyle** karakterize, **akciğer kanseri ve diğer pulmoner hastalıklarla** ilişkili sendromdur

Klinikte parmaklarda **clubbing ve ağrı**, görüntülemelerde **periostozis ve sinovit** ile karakterizedir

*RS3PE(remittan, seronegatif, simetrik sinovit, pitting ödem)

*: RS3PE revisited: a systematic review and meta-analysis of 331 cases. Clin Exp Rheumatol. 2016;34(3): 404.

Sunum Akışı

1. Romatolojide ne nedir? Hastalara yaklaşımda algoritma var mıdır ?
2. Romatolojik sorgu öncesinde hızlıca düşünmemiz gereken genel ayırıcı tanılar nelerdir ?
3. İndeks vakaya benzeyen romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...
4. Bu vaka ile ilişkili geri planda düşüneceğimiz romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...

1-Sistemik Lupus Eritematozis (SLE)

Özellikle **doğurganlık çağındaki kadınları** etkileyen, multisistemik, kronik, otoimmün hastalıktır

K/E: 8-15 (östrojen etkisi)¹

SLE % 65'inde hastalık başlangıç yaşı [**15-55**]arasında olmaktadır ²

Ateş (%50), yorgunluk (% 80-100), kilo kaybı gibi konstitüsyonel semptomlar SLE tanı sürecinde sık görülen semptomlardır ³

¹:The role of sex hormones in systemic lupus erythematosus.AULahita RG SOCurr Opin Rheumatol. 1999;11(5):352.

²: Rothfield N. Clinical features of systemic lupus erythematosus. In: Textbook of Rheumatology, Kelley WN, Harris ED, Ruddy S, Sledge CB (Eds), WB Saunders, Philadelphia 1981.

³: Fatigue in systemic lupus erythematosus: contributions of disordered sleep, sleepiness, and depression. AUIaboni A, Ibanez D, Moldofsky H. J Rheumatol. 2006;33(12):2453.

Jaccoud artropatisi

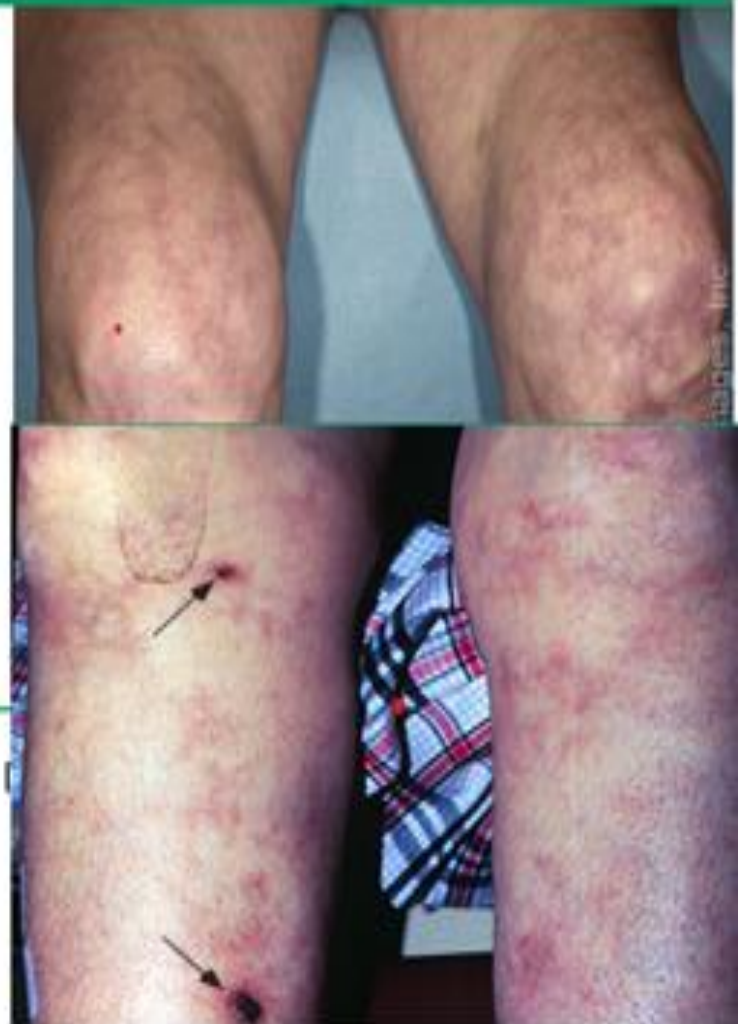

Acute cutaneous lupus erythematosus

SLE % 80 vakada hastalığın bir döneminde **cilt tutulu**
Akut, fotosensitif lezyonlarda SLE ilişkisi birlikteliği ol
ACLE % 90, DLE %15-20, lupus profundus % 5-10, ti

Livedo reticularis

Cutaneous lupus and the Cutaneous Lupus Erythematosus Disease Area and Severity Index instrument. AUKlein RS,
Morganroth PA, Werth VP SORheum Dis Clin North Am. 2010 Feb;36(1):33-51.

2-Romatoid Artrit

Otoimmün, simetrik, inflamatuvar, periferik poliartrittir

Prevalans % 0.5-1¹ K/E:2¹

Hastalık gelişiminde risk faktörleri; 2, 3

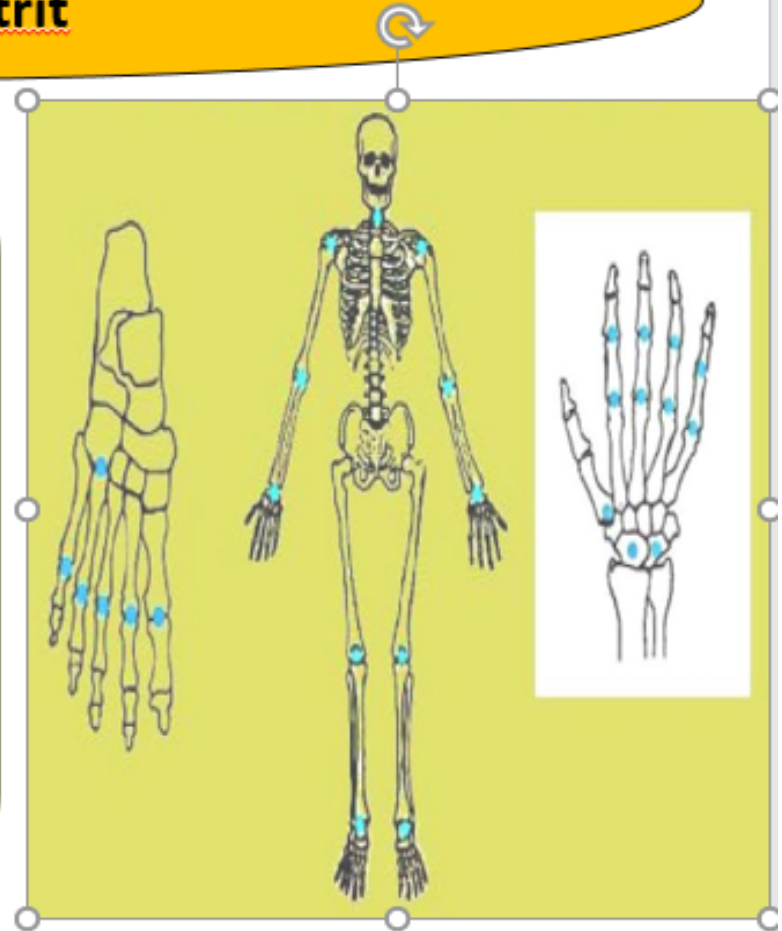
Aile öyküsü ve genetik (HLA DRB1-share epitop)

Kadın cinsiyet, düşük sosyokültürel düzey

Sigara, obezite, fizik inaktivite

Kronik mukozal inflamasyon(periodontit,

akciğer ve bağırsak disbiyozis)

1: Prevalence of rheumatoid arthritis in the United States adult population in healthcare claims databases, 2004-2014. AUHunter TM, Boytsov NN, Zhang X.

Rheumatol Int. 2017;37(9):1551.

2:The shared epitope hypothesis. An approach to understanding the molecular genetics of susceptibility to rheumatoid arthritis.AUGregersen PK, Silver J, Winchester RJ SOArthritis Rheum. 1987;30(11):1205.

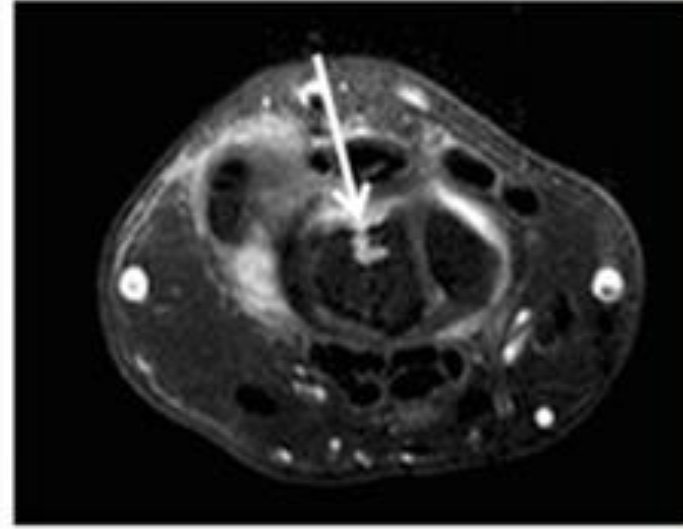
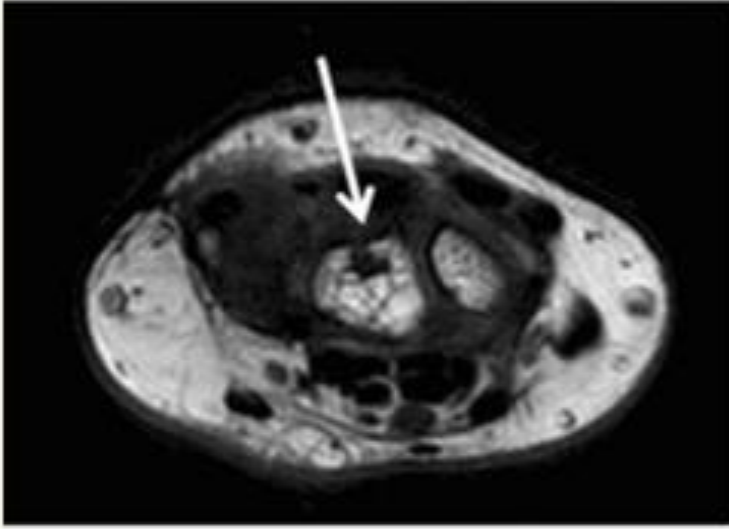
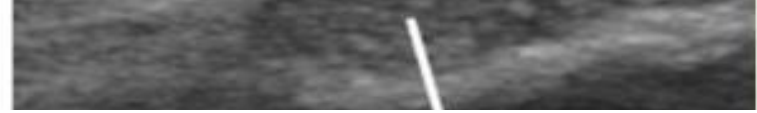
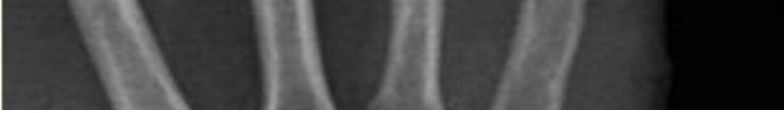
3:Periodontitis and Porphyromonas gingivalis in patients with rheumatoid arthritis.AU Mikuls TR, Payne JB, Yu F. Arthritis Rheumatol. 2014;66(5):1090.

Genç K, bilek ağrısı ve sabah tutukluğu.

Axial T1W MRI, radius kortikal defekt,

Post-contrast fat-saturated T1W MRI, distal Radius volar yüzde kortikal defekt
ve kontrast tutulumu.

Genç kadın, RF ve CCP pozitif...

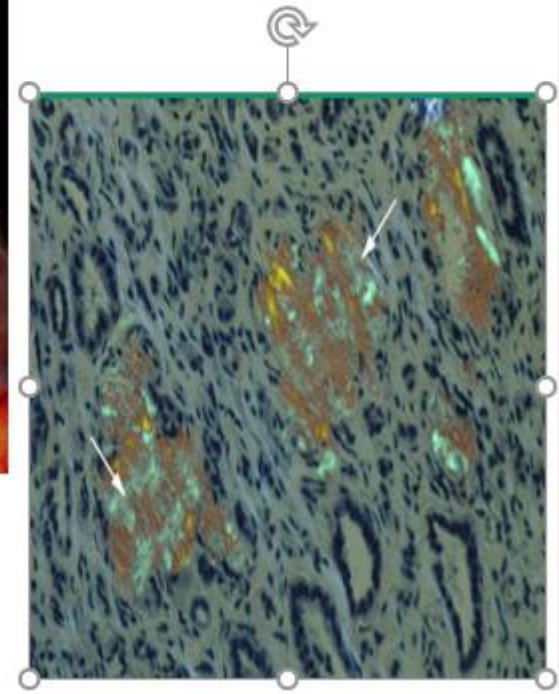
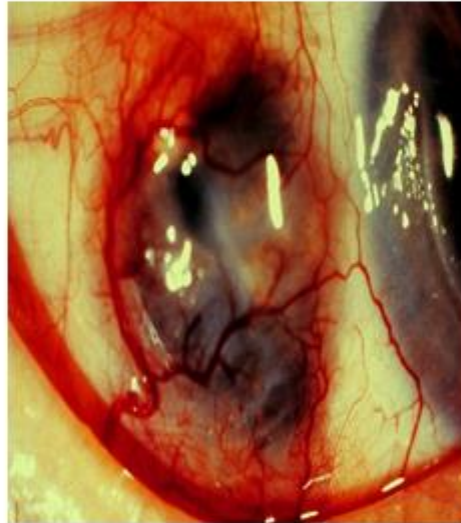

USG: erozyon veya sinovit yok (MKF medial lateral görünmeyebilir)

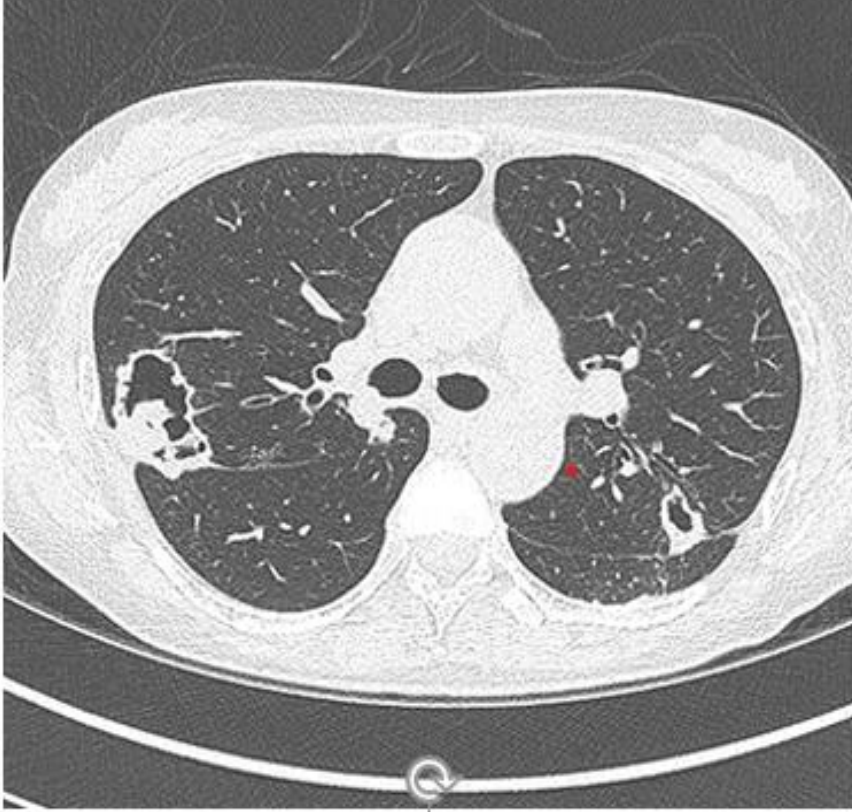
T2W ve T1W MRI, MKF3'te erozyon ve yumuşak doku kalınlaşması.

Sinoviyumda sınırlı kalmayan, multisistemik hastalıktır

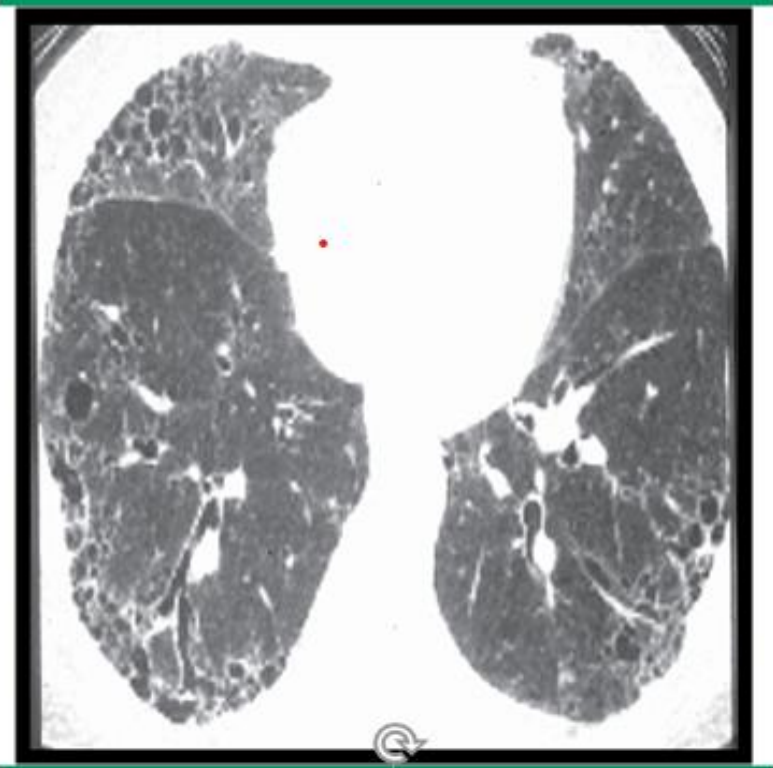
Romatoid vaskülit, nodüler sklerit, AA amiloidoz, UIP-İAH.....

İnterlobüler septum ilişkili, subplevral, irregüler kaviter-solid romatoid nodüller

Usual İnterstisyel Pnömoni; alt loblarda periferel bal peteği ve traksiyon bronşiektazileriyel karakterize. Buzlu cam yok, santral korunmuş /RA-UIP

3-Sjögren Sendromu

50-60 yaş aralığında kadınlarda görülen **sikka semptomlarıyla** karakterize, **ekzokrin gland disfonksiyonuyla** giden kronik **otoimmün** hastalıktır

İnsidans 7/100.000, **prevalans** 43/100.000 ¹

Hastaların **% 50'sinde simetrik, genellikle non erozif ve deformatif, poliartiküler artralji** ve daha nadir **artrit** (el bileği ve el küçük eklemleri, diz) ²

Yorgunluk, depresyon, fibromyalji sık eşlik eden durumlardır ³

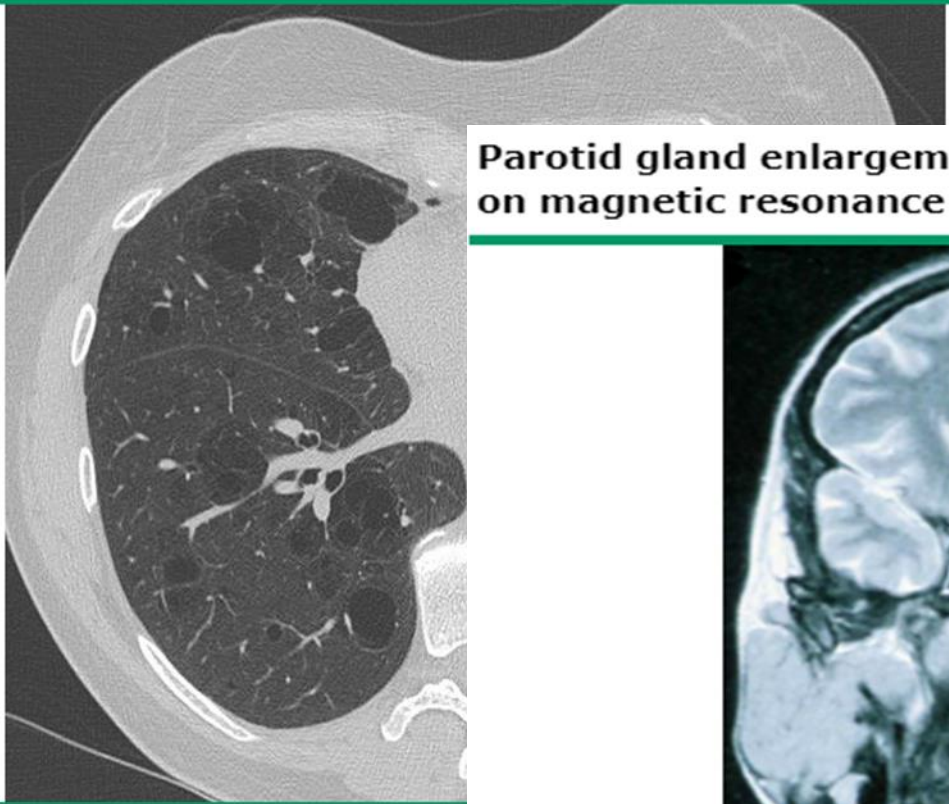
ANA, **anti-SSA**, RF pozitif olabilen **markerlardır**

- 1: **Epidemiology of primary Sjögren's syndrome: a systematic review and meta-analysis.** AU Qin B, Wang J, Yang Z, Yang M, Ma N, Huang F, Zhong R SO Ann Rheum Dis. 2015;74(11):1983.
- 2: **The arthropathy of Sjögren's syndrome.** AU Pease CT, Shattles W, Barrett NK, Maini RN SO Br J Rheumatol. 1993;32(7):609.
- 3: **Fatigue in primary Sjögren's syndrome.** AU Barendregt PJ, Visser MR, Smets EM, Tulen JH, van den Meiracker AH, Boomsma F, Markusse HM SO Ann Rheum Dis. 1998;57(5):291.

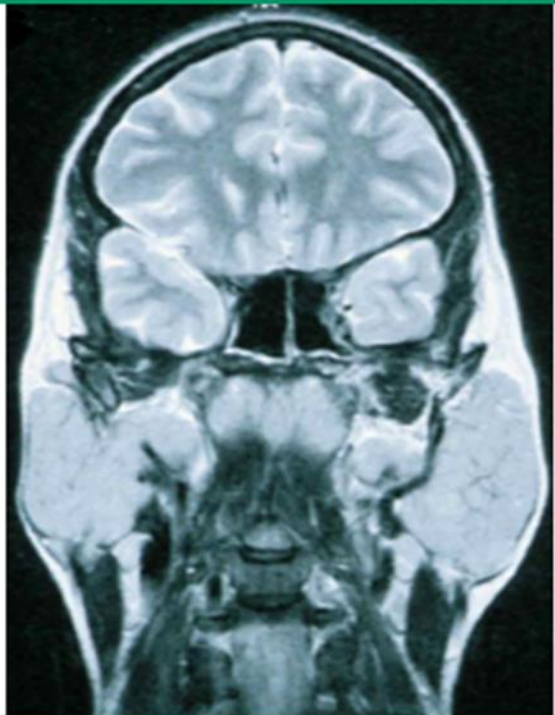
Lymphocytic interstitial pneumonia with cystic lung disease in Sjögren syndrome

Cystic lung disease in Sjögren's syndrome

Parotid gland enlargement in Sjögren's syndrome on magnetic resonance imaging

4-Psöriyatik Artrit

K/E: 1, prevalansı 1-2/1000 ¹

Psöriyazis olgularının 1/3'ünde PsA gelişmektedir (cilt-eklem 7-8 yıl) ²

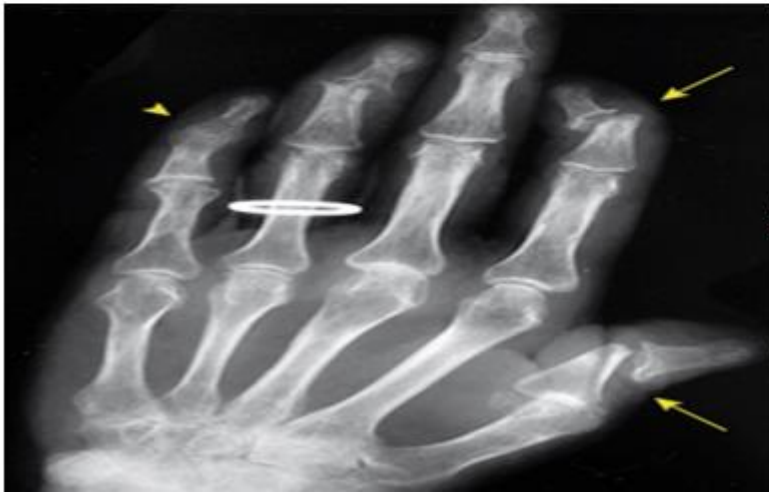
Artrit çoğunluk hastada cilt bulguları sonrasında gelişmesine rağmen; **% 15 vakada cilt tutulumundan önce, % 15 vakada eş zamanlı oluşmaktadır** ³

- DIF tutulumu,
- Asimetrik eklem tutulumu,
- Daktilit varlığı,
- Cilt ve tırnak değişiklikleri,
- Ailede psöriyazis öyküsü olanlarda,
- Grafide küçük eklemlerde fibröz- kemiksi ankiloz oluşumu ve erozyon birlikteliği, ayırıcı tanıda PsA akla getirmelidir.

1: Prevalence, disease manifestations, and treatment of psoriatic arthritis in Western Norway. AUMadl. OJ Rheumatol. 2005;32(10):1918.

2: Interval between onset of psoriasis and psoriatic arthritis comparing the UK Clinical Practice Research Datalink with a hospital-based cohort. AUIllett W. Rheumatology (Oxford). 2017;56(12):2109.

3: Psoriatic arthritis (PSA)—an analysis of 220 patients. AUGladman DD. J Med. 1987;62(238):127.

Psöriyazis hastalarının % 40'ında tırnak değişiklikleri görülürken, PsA vakalarında bu oran % 90 lardadır.

Onikolizis, pitting, hiperkeratoz, renk değişiklikleri

5-Still Hastalığı

Tipik ateş, boğaz ağrısı, somon rengi düküntü ile karakterize* **dışlama tanısı**

Monofazik, intermittant, kronik faz artralji /artrit ve myalji ***

Hepatosplenomegali ve makrofaj aktivasyon sendromuna yol açabilir

ESR, crp yüksekliği, **ferritin >1000 ng/mL**, **glükolize ferritin düşüklüğü****
(>5 kat ferritin ve glükolize ferritin< %20 ASD tanısal olarak % 93 spesifik)

Nötrofilik lökositoz, nötrofili, ALT ve/veya ALP yüksekliği ile giden hastalıktır

*Adult-onset Still's disease. AUGerfaud-Valentin M. SOAutoimmun Rev. 2014 Jul;13(7):708-722. Epub 2014 Mar 19

**Hyperferritinemia in adult onset Still's disease and the hemophagocytic syndrome.AUCoffernils M. Rheumatol. 1992;19(9):1425

***Clinical manifestations of Adult-onset Still's disease presenting with erosive arthritis: Association with low levels of ferritin and Interleukin-18.AUIchida H. Arthritis Care Res (Hoboken). 2014;66(4)

Klasik bulgu; el bileğindeki carpal eklem ve carpometakarpal eklem aralıklarının non destruktif daralması, el bileğinde ankiloza gidiş,

6. Sistemik Skleroz

Sistemik Skleroz

Genetik

Çevresel Faktörler

Vaskülopati

Fibrozis

İmmün
aktivasyon

Calcium deposits

Puffy fingers

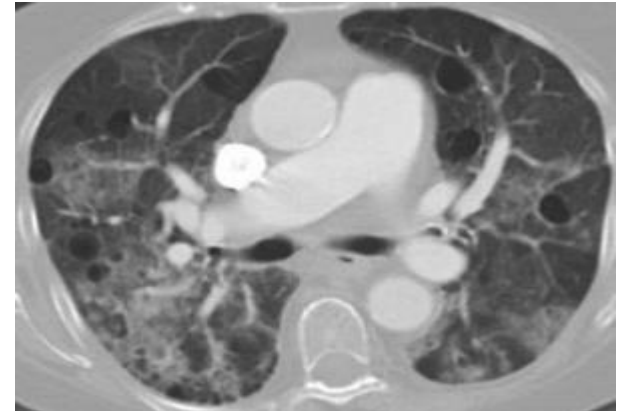
Raynaud's

SKLERODERMA

Digital ulcers
and scars

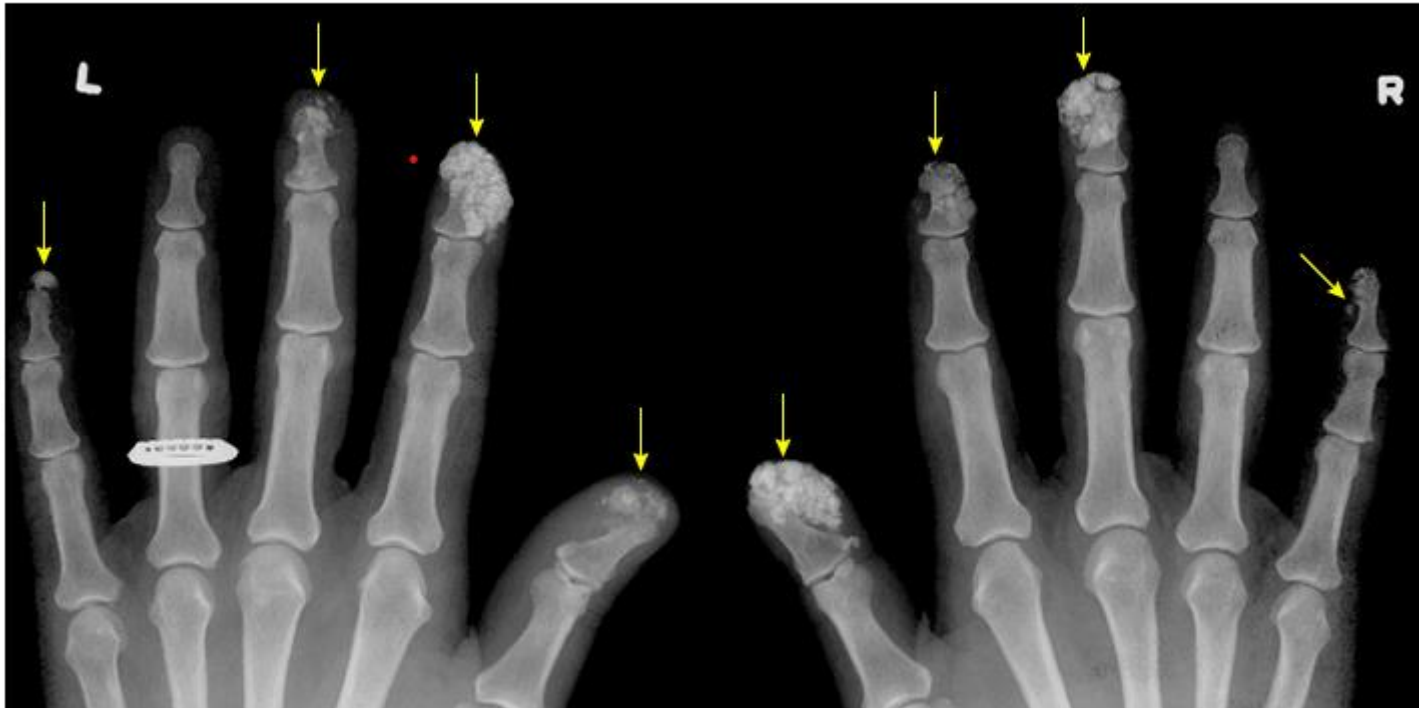

Artrit sık değil, artralji sık, akro-osteolizis...

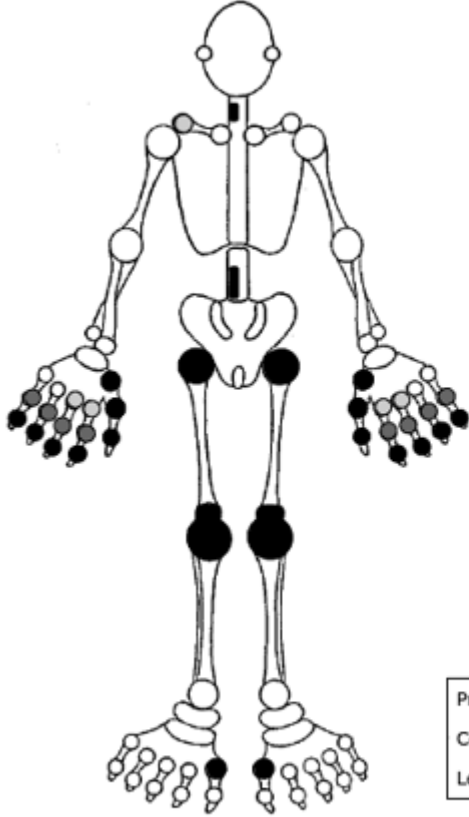
Tendon sürtünme sesi ve eklem kontraktürleri ile birliktelik,

Puffy hands and shiny skin in early systemic sclerosis

Calcinosis cutis in scleroderma on radiograph

7. Genç yaş Osteoartrit, CPPD

İleri yaş, en sık artralji nedeni¹

Ağrı ve fonksiyonel kısıtlılık sık

Non-inflamatuvar, **akşam katılığı**

DIF, karpometakarpal, diz, kalça,
vertebra...

**Radyografik bulgular ile klinik korele
değil**

¹: Understanding the pain experience in hip and knee osteoarthritis--an OARSI/OMERACT initiative. AU Hawker GA. Osteoarthritis Cartilage. 2008 Apr;16(4):415-22.

Osteoartritte;

kartilaj kaybına sekonder eklem aralığında daralma, kemik remodeling osteofitler ön planda, erozyon ve kist oluşumu romatoid artritte siktir

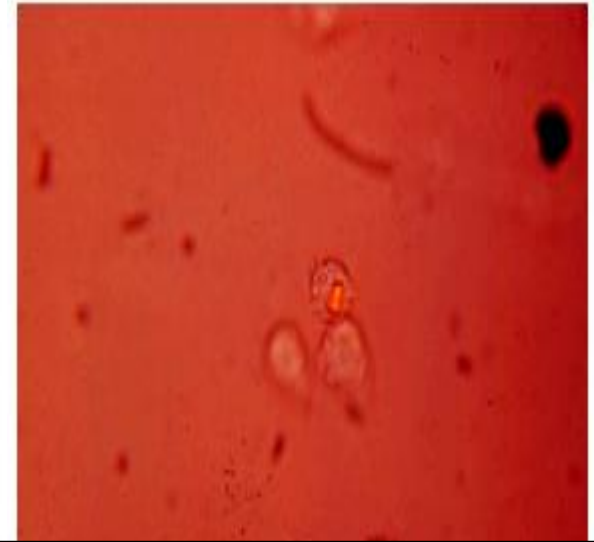
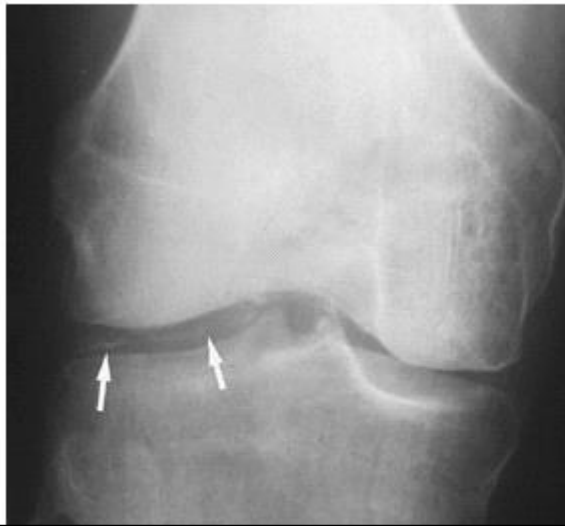

Osteoartrit risk faktörleri

- Yaş
- Cinsiyet
- **Genetik**
- Eklem hasarı ve anatomik varyasyonlar
- Kas güçsüzlüğü
- **Obezite**
- **Sigara**
- Yüksek kemik dansitesi & diz OA
- Fiziksel aktivite
- **Ağır mesleki maruziyet**

CPPD

Cartilage calcification (chondrocalcinosis) of knee

Endocrine and metabolic disorders associated with calcium pyrophosphate crystal deposition (CPPD) disease

Disorder	Probability of association
Hemochromatosis	Definite
Hyperparathyroidism	Definite
Hypophosphatasia	Definite
Hypomagnesemia	Definite
Gitelman syndrome	Definite
Gout	Possible
X-linked hypophosphatemic rickets	Possible
Familial hypocalciuric hypercalcemia	Possible

Sunum Akışı

1. Romatolojide ne nedir? Hastalara yaklaşımda algoritma var mıdır ?
2. Romatolojik sorgu öncesinde hızlıca düşünmemiz gereken genel ayırıcı tanılar nelerdir ?
3. İndeks vakaya benzeyen romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...
4. Bu vaka ile ilişkili geri planda düşüneceğimiz romatolojik hastalıkların eklem bulguları ve spesifik özellikleri...

1. Gut

Erkek hakimiyeti, **alt extremite baskın, ataklarla başlangıç, kronik seyir**

Obezite, hipertansiyon, alkol, düretik, siklosporin ve tacrolimus, **ASA, fruktozlu....**

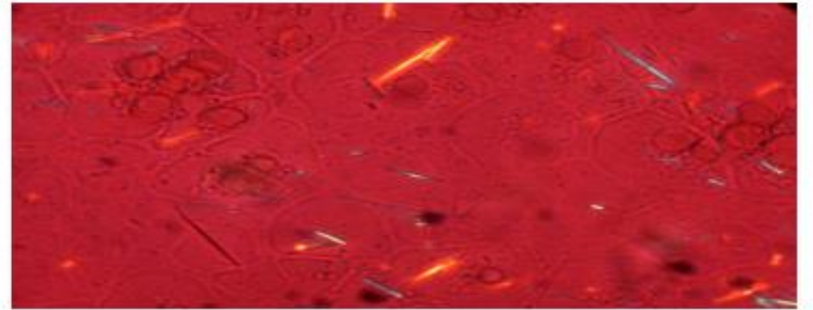
% 80 vakada ilk ataklar tek eklemde başlar (Podogra veya **diz**)

*: Acute polyarticular gout.AUHadler NM, Franck WA, Bress NM, Robinson DR SOAm J Med. 1974;56(5):715.

*: Body mass index, obesity, and prevalent gout in the United States in 1988-1994 and 2007-2010.AUJuraschek SP, Miller ER 3rd, Gelber AC SOArthritis Care Res (Hoboken). 2013 Jan;65(1):127-32.

*: Clinical diagnostic criteria for gout: comparison with the gold standard of synovial fluid crystal analysis.AUMalik A, Schumacher HR, Dinnella JE, Clayburne GM SOJ Clin Rheumatol. 2009 Feb;15(1):22-4.

Renkli, çok ağrılı artrit

2. Reaktif Artrit

Enterik veya genitoüriner enfeksiyonlardan 1 gün-6 hafta sonra oluşan **tipik olarak alt extremitede akut, asimetrik, mono/oligoartiküler artrit ...**

Entesit, daktilit, sırt ağrısı eşlik edebilir

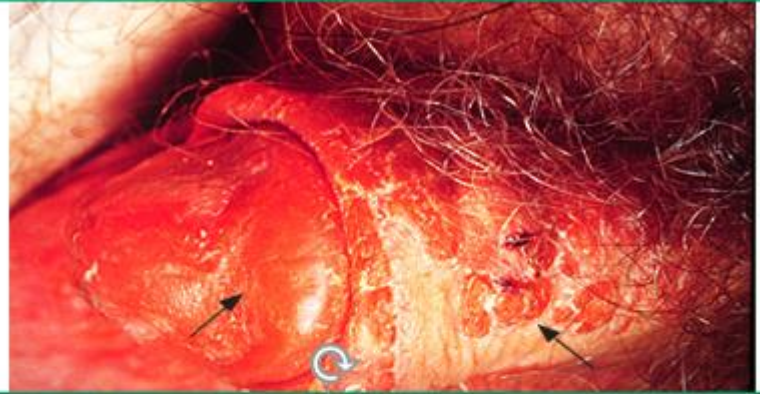
Extra-artiküler; konjonktivit, anterior üveit, episklerit, mukozal ülser, karakteristik cilt ve genital lezyonlar...

*Reactive arthritis.AUHannu T SOBest Pract Res Clin Rheumatol. 2011;25(3):347.

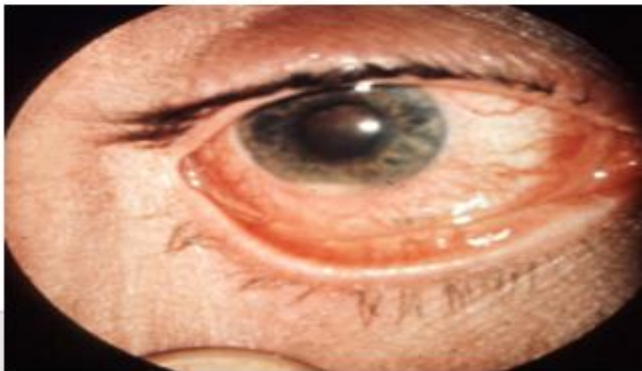
**Safety and efficacy of anti-tumor necrosis factor therapy in ten patients with recent-onset refractory reactive arthritis.AUMeyer A. Arthritis Rheum. 2011;63(5):1274.

Circinate balanitis

Keratoderma blennorrhagicum

3. Behçet

Tekrarlayan üveit
Gözün içindeki damar tabakasının (uvea) inflamasyonu

Tekrarlayan genital ülserler

Tekrarlayan oral aftöz ülserler

Ağrılı ülser

Nekrotik merkez →

← Kırmızı kenar

Asimetrik, non-erozif artrit, mono-oligoartrit...

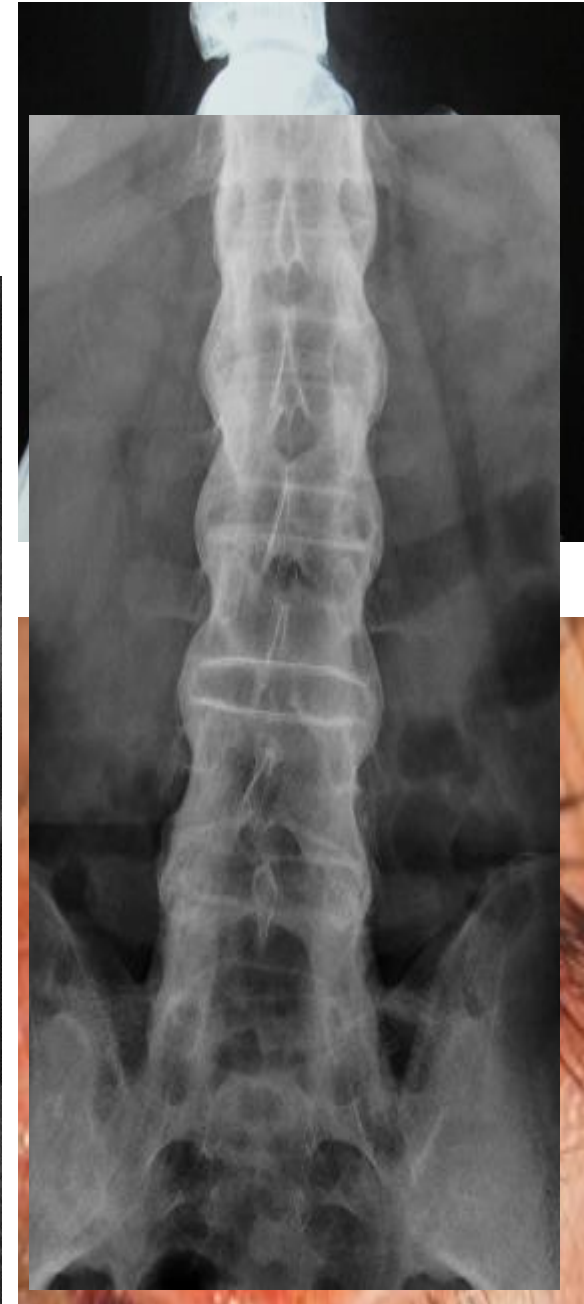
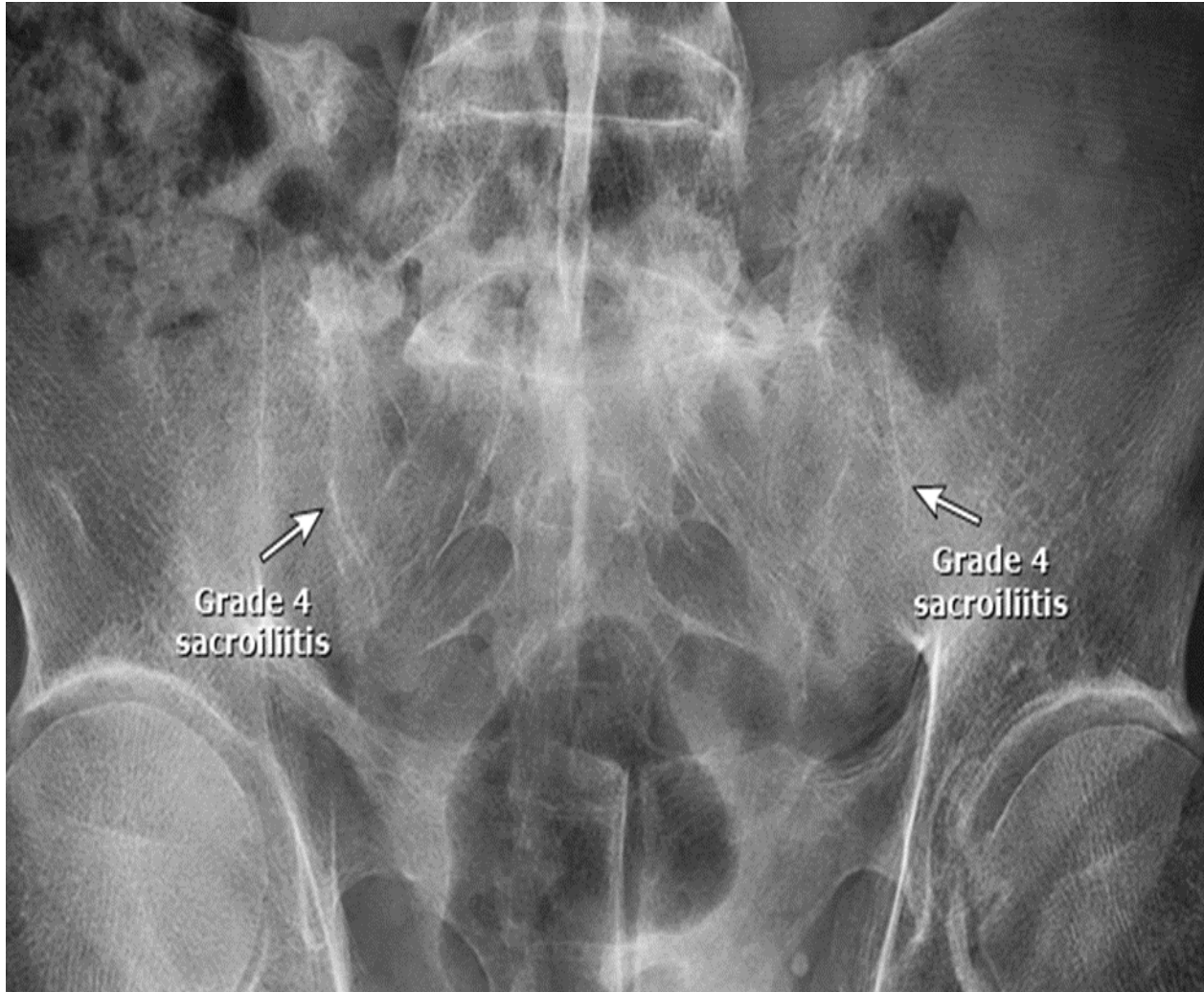
Aile öyküsü, HLA-B 51 pozitifliđi...

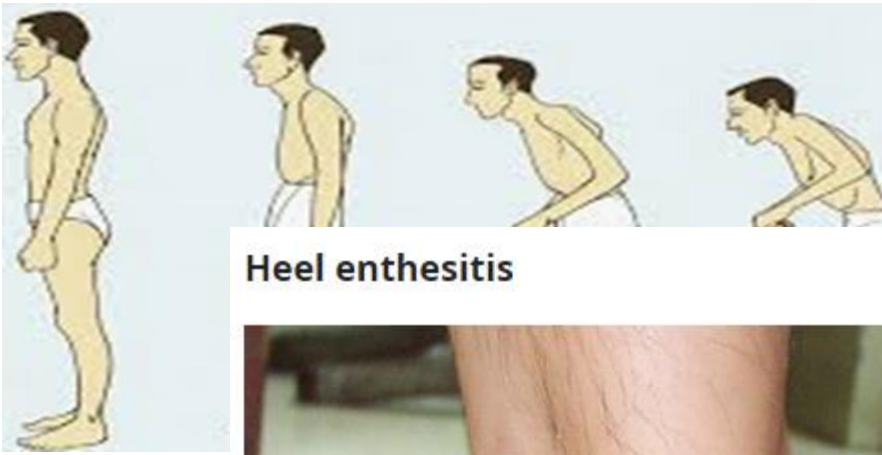
Gövde ön yüzde PPL ve pozitif Paterji testi (2 resim sırasıyla)

4. Ankilozan Spondilit

Heel enthesitis

Periferik ekl

Ayak bileği,

Bilateral hip involvement in ankylosing spondylitis

5. FMF

Erizipel benzeri cilt lezyonu % 12-40

- % 75 ani atak
- travma-egzersizle tetiklenen, 1-2 günde pik semtomlar
- alt ekstremitelerde, kırmızı renkli artrit
- daha uzun süreli

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ HASTANELERİ
POLİKLİNİKLER

Teşekkür ederim ...